

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 iulie 2023

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

președinte
judecători

mun. Chișinău

Ion Guzun
Boris Talpă
Anatolie Țurcan
Ghenadie Eremciuc
Sergiu Daguța

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Dumbrăveanu Nicolae, în numele inculpatului Bîrsă Ion, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2022 în cauza penală privindu-l pe

Bîrsă Ion xxxxx, născut la xxxxx, originar xxxxx
și prin extindere în privința lui

Borisov Victor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.10.2020 – 25.03.2021;

Instanța de apel: 15.04.2021 – 07.12.2022;

Instanța de recurs ordinar: 12.04.2023 – 11.07.2023.

Asupra recursul ordinar declarat Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Hâncești, sediul Central, din 25 martie 2021:

Bîrsă Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Borisov Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Pascari Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Poparcea Vitalie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

2. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că:

Borisov Victor în intervalul de timp 05.11.2019, ora 23:00 – 06.11.2019, ora 18:00, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)* și Bîrsa Ion, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, au pătruns în garajul lui Stratu Igor de unde au sustras: un ciocan rotopercurtor de model „Pit” la preț de 2000 lei; un polizor unghiular de model „Verto” la preț de 900 lei; un ferestrău electric de model „Kamoto” la preț de 750 lei; un set de cuțite la preț de 350 lei, astfel cauzându-i părții vătămate o daună considerabilă în sumă totală de 4 000 lei.

Tot el, continuându-și acțiunile sale infracționale, în intervalul de timp 05.11.2019, ora 23:00 – 06.11.2019, ora 18:00, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)* și Bîrsa Ion, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, au pătruns în alt garaj închiriat de Stratu Igor de unde au sustras: un motoferestrău de model necunoscut la preț de 4000 lei; un polizor unghiular de model „Einhell” la preț de 2000 lei, astfel cauzându-i părții vătămate o daună considerabilă în sumă totală de 4000 lei.

Acțiunile lui Borisov Victor au fost încadrate, de către prima instanță, în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, cu pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Pascari Alexei la 05.11.2019, în timpul nopții, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)*, Malanici Valentin, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 10 martie 2020 (f.d. 52-56, vol. IV)* și Poparcea Vitalie, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, a pătruns în garajul Mariei Țabur de unde au sustras: un aparat de sudat la preț de 3000 lei; un ciocan rotopercurtor la preț de 4650 lei; trei burghiuri cu lungimea de aproximativ 1m 15 cm cu diametrul de 12 mm, 14 mm și 16 mm, la preț de 370 lei; o cutie cu scule la preț de 1000 lei; un set de cuțite la preț de 500 lei, astfel cauzându-i ultimei o daună considerabilă în sumă totală de 9520 lei.

Tot el, continuându-și acțiunile sale infracționale, la 05.11.2019, în timpul nopții, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)*, Malanici Valentin, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 10 martie 2020 (f.d. 52-56, vol. IV)*, Poparcea Vitalie, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, a pătruns în garajul lui Gorincioi Valentin de unde au sustras: un polizor unghiular de model „Makita” culoare albastru la preț de 1800 lei; un polizor unghiular la preț de 850 lei; un ciocan rotopercurtor de model „Makita” la preț de 2500 lei, astfel cauzându-i ultimului o daună considerabilă în sumă totală de 5150 lei.

Tot el, continuându-și acțiunile sale infracționale, la 05.11.2019, în timpul nopții, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)*, Malanici Valentin, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 10 martie 2020 (f.d. 52-56, vol. IV)*, Poparcea Vitalie, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, a pătruns în garajul Mariei Dutcă de unde au sustras: un motoferăstrău de model „Elefant” la preț de 1862 lei; un aparat de găurit de model „Kraft” la preț de 1300 lei; o bicicletă la preț de 800 lei, astfel cauzându-i ultimei o daună considerabilă în sumă totală de 3962 lei.

Acțiunile lui Pascari Alexei au fost încadrate, de către prima instanță, în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, cu pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

Poparcea Vitalie la 05.11.2019, în timpul nopții, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Pascari Alexei, Malanici Valentin, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 10 martie 2020 (f.d. 52-56, vol. IV)*, Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)*, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, a pătruns în garajul Mariei Țabur de unde au sustras: un aparat de sudat la preț de 3000 lei; un ciocan rotopercutor la preț de 4650 lei; trei burghiuri cu lungimea de aproximativ 1m 15 cm cu diametrul de 12 mm, 14 mm și 16 mm, la preț de 370 lei; o cutie cu scule la preț de 1000 lei; un set de cuțite la preț de 500 lei, astfel cauzându-i ultimei o daună considerabilă în sumă totală de 9520 lei.

Tot el, continuându-și acțiunile sale infracționale, la 05.11.2019, în timpul nopții, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Pascari Alexei, Malanici Valentin, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 10 martie 2020 (f.d. 52-56, vol. IV)*, Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)*, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, a pătruns în garajul lui Gorincioi Valentin de unde au sustras: un polizor unghiular de model „Makita” culoare albastru la preț de 1800 lei; un polizor unghiular la preț de 850 lei; un ciocan rotopercutor de model „Makita” la preț de 2500 lei, astfel cauzându-i ultimului o daună considerabilă în sumă totală de 5150 lei.

Tot el, continuându-și acțiunile sale infracționale, la 05.11.2019, în timpul nopții, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Pascari Alexei, Malanici Valentin, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 10 martie 2020 (f.d. 52-56, vol. IV)*, Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)*, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, a pătruns în garajul Mariei Dutcă de unde au sustras: un motoferăstrău de model „Elefant” la preț de 1862 lei; un aparat de găurit de model „Kraft” la preț de 1300 lei; o bicicletă la preț de 800 lei, astfel cauzându-i ultimei o daună considerabilă în sumă totală de 3962 lei.

Acțiunile lui Poparcea Vitalie au fost încadrate, de către prima instanță, în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, cu pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Bîrsă Ion în intervalul de timp 05.11.2019, ora 23:00 – 06.11.2019, ora 18:00, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriai Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)* și cu Borisov Victor, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, a pătruns în garajul lui Stratu Igor, de unde au sustras: un ciocan rotopercutor de model „PIT”, la preț de 2000 lei; un polizor unghiular de model „VERTO”, la preț de 900 lei; un ferestru electric de model „KAMOTO”, la preț de 750 lei; un set de cuțite la preț de 350 lei, astfel, cauzându-i ultimului, o daună considerabilă în sumă totală de 4 000 lei.

Tot el, continuându-și acțiunile sale infracționale în intervalul de timp 05.11.2019, ora 23:00 – 06.11.2019, ora 18:00, ora exactă nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, pe xxxxx, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Curteev Andrei, *condamnat prin sentința Judecătoriai Hîncești, sediul central, din 18 iunie 2020 (f.d. 60-64, vol. IV)* și Borisov Victor, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, pe ascuns, a pătruns în alt garaj închiriat de Stratu Igor, de unde au sustras: un motoferăstrău de model necunoscut la preț de 4000 lei; un polizor unghiular de model „EINHELL”, la preț de 2000 lei, astfel, cauzându-i ultimului, o daună considerabilă în sumă totală de 4000 lei.

Acțiunile lui Bîrsă Ion au fost încadrate, de către prima instanță, în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, cu pătrundere în loc de depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Împotriva sentinței au declarat apel părțile vătămate Țabur Maria și Dudcă Maria, avocatul Badea Margareta, în numele inculpatului Bîrsă Ion, avocatul Batrîncea Ion, în numele inculpaților Borisov Victor și Poparcea Vitalie și avocatul Dumbrăveanu Nicolae, în numele inculpatului Bîrsă Ion.

3.1. Partea vătămată Țabur Maria prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpaților Poparcea Vitalie și Pascari Alexei să li se aplice o pedeapsă mai aspră și să fie admisă acțiunea civilă, cu dispunerea încasării prejudiciului material în mărime de 9520 lei și a prejudiciului moral în sumă de 6000 lei, motivând că nu a fost soluționată acțiunea civilă și că pedeapsă aplicată este prea blândă.

3.2. Partea vătămată Dudcă Maria prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpaților Poparcea Vitalie și Pascari Alexei să li se aplice o pedeapsă mai aspră și să fie admisă acțiunea civilă, cu dispunerea încasării prejudiciului material în mărime de 3162 lei și a prejudiciului moral în sumă de 2000 lei, motivând că nu a fost soluționată acțiunea civilă și că pedeapsă aplicată este prea blândă.

3.3. Avocatul Badea Margareta în apelul declarat în numele inculpatului Bîrsă Ion a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit

modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bîrsă Ion să fie achitat de învinuirea adusă în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

În motivarea cerințelor, apelantul a invocat că învinuirea adusă lui Bîrsă Ion nu a fost probată, or inculpații Borisov Victor și Poparcea Vitalie nu au indicat la implicarea lui Bîrsa Ion în comiterea infracțiunii incriminate, iar părțile vătămate au declarat că nu cunosc o asemenea persoană ca Bîrsă Ion.

Totodată, inculpatul Bîrsă Ion se caracterizează pozitiv la locul de trai și este angajat neoficial în câmpul muncii.

3.4. Avocatul Batrîncea Ion prin apelul declarat în numele inculpaților Borisov Victor și Poparcea Vitalie a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Borisov Victor și Poparcea Vitalie să fie achitați de învinuirea adusă în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În susținerea apelului, titularul a indicat că la baza condamnării lui Borisov Victor și Poparcea Vitalie au fost puse procesele-verbale de consemnarea celor constatate și procesele-verbale de cercetare la fața locului, probe ce nu indică direct la vinovăția inculpaților, iar părțile vătămate nu au furnizat suficientă informație pentru a confirma vinovăția lui Borisov Victor și Poparcea Vitalie. Mai mult, fiind audiate părțile vătămate Stratu Igor, Țabur Maria, Gorincioi Valentin și Dutcă Maria nu au putut confirma că, Borisov Victor și Poparcea Vitalie sunt acele persoane care au sustras pe ascuns bunul ce aparține părților vătămate.

3.5. Avocatul Dumbrăveanu Nicolae în apelul suplimentar declarat în numele inculpatului Bîrsă Ion a arătat că la caz nu au fost administrate probe ce ar confirma învinuirea adusă lui Bîrsă Ion și că declarațiile incriminatoare a lui Curteev Andrei nu pot fi luate în considerație pe motiv că proba nu a fost supusă verificării în vederea excluderii divergențelor. La fel, deoarece lipsesc probe pertinente, concludente și suficiente pentru a inculpa o persoană, iar instanța nu a fost sesizată în mod legal, urmează a fi declarate nule ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul.

Drept urmare, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bîrsă Ion să fie achitat de învinuirea adusă în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe motiv că în acțiunile acestuia nu există faptul infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2022 a fost respins ca nefondat apelul avocatului Badea Margareta, în numele inculpatului Bîrsă Ion și admise apelurile părților vătămate Țabur Maria și Dutcă Maria și a avocatului Batrîncea Ion, în numele inculpaților Borisov Victor și Poparcea Vitalie, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Borisov Victor, Pascari Alexei și Poparcea Vitalie, recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, le-a fost stabilită pedeapsa, cu aplicarea art. 79 Cod penal, închisoare pe termen de câte 1 an și 6 luni, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe termen de probațiune de câte 1 (unu) an, obligându-i ca în termenul stabilit să nu-și schimbe domiciliile fără consimțământul organului competent și prin comportare exemplară și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce li s-a acordat.

A fost dispusă încasarea, în mod solidar, de la inculpații Poparcea Vitalie și Pascari Alexei în beneficiul Mariei Țabur prejudiciul material în mărime de 9520 lei și în beneficiul Mariei Dudcă prejudiciul material în mărime de 3962 lei, fiind respinse ca neîntemeiate pretențiile de încasare a prejudiciului moral.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a statuat că vinovăția inculpaților Borisov Victor, Pascari Alexei, Poparcea Vitalie și Bîrsă Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal și-a găsit confirmare prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, administrate pe întreg procesul penal, în conformitate cu prevederile legale, și anume: declarațiile inculpatului Pascari Alexei din instanța de apel (f.d. 14, vol. V), declarațiile părților vătămate Stratu Igor (f.d. 98), Țabur Maria (f.d. 99), Gorincioi Valentin (f.d. 100) și Dutcă Maria (f.d. 101), procesul-verbal privind consemnarea celor constatate din 12.11.2019 (f.d. 6, vol. I), procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06.11.2019 (f.d. 9, 10-11, vol. I), procesul-verbal privind consemnarea celor constatate din 05.11.2019 (f.d. 6, vol. II), procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2019 (f.d. 10, 11-14, vol. II), procesul-verbal privind consemnarea celor constatate din 07.11.2019 (f.d. 30, vol. II), procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2019 (f.d. 33, 34-38, vol. II), procesul-verbal privind consemnarea celor constatate din 05.11.2019 (f.d. 30, vol. II), procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2019 (f.d. 56, 59-60, vol. II), procesul-verbal privind consemnarea celor constatate din 12.11.2019 (f.d. 7, vol. III) și procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06.11.2019 (f.d. 10-11, 12-15, vol. III).

Totodată, prin noțiunea de furt se înțelege sustragerea pe ascuns a unui bun mobil din posesia sau detinența altei persoane.

Semnul secundar obligatoriu al laturii obiective a infracțiunii: modul ascuns de comitere a faptei și-a găsit confirmare în cadrul cercetării judecătorești.

Sustragerea pe ascuns conform art. 186 Cod penal, se consideră dacă fapta a fost săvârșită: în absența proprietarului, a posesorului sau a oricăror altor persoane; în prezența altor persoane, dar pe neobservate pentru acestea; în prezența altor persoane, care observă actul luării bunurilor, dar care nu conștientizează caracterul infracțional al celor comise (din cauza necunoașterii de către ele a faptului cui aparțin aceste bunuri sau din cauza creării de către făptuitor a iluziei caracterului legitim al luării bunurilor, sau din cauza vârstei minore, a ebrietății, a somnului, a unei boli psihice ori a unei alte stări specifice în care se află aceste persoane); în prezența altor persoane care urmăresc actul luării bunurilor și conștientizează caracterul infracțional al faptelor comise, persoane care însuflă încredere făptuitorului că nu-i vor crea impedimente în procesul săvârșirii sustragerii (soț, rudă apropiată).

Sub aspectul laturii obiective, elementul material al infracțiunii de furt constă în acțiunea de luare a bunurilor din posesia părții vătămate. Urmarea imediată a faptelor este producerea unor prejudicii în patrimoniile părților vătămate, bunurile de care aceasta a fost lipsită, iar legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu este dovedită prin probatoriul administrat.

Sub aspectul laturii subiective, inculpații au săvârșit infracțiunea cu intenție directă. Aceasta a avut reprezentarea faptelor și a consecințelor păgubitoare asupra

bunurilor părților vătămate și au urmărit acest rezultat. Inculpații au sustras bunurile în scopul însușirii, aspect care rezultă din modalitatea de săvârșire a faptei.

La caz, instanța de apel, analizând conținutul tuturor probelor examinate în ședința de judecată, sub aspectul faptelor relatate, a apreciat că, declarațiile atât a părților vătămate, cât și a inculpaților, în privința cărora cauza a fost disjunsă, au legătură cu faptele și împrejurările cauzei și coroborează în ansamblu cu toate probele.

În acest context, instanța de apel a indicat că afirmațiile inculpaților Borisov Victor și Poparcea Vitalie, potrivit cărora aceștia nu au participat la comiterea faptei ce li se impută, or, aceste declarații sunt combătute prin declarațiile inculpatului Curteev Andrei, în privința căruia cauza a fost disjunsă și examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, potrivit cărora ultimul indică că, la 05 noiembrie 2019 împreună cu Malanici Valentin, Poparcea Vitalie și Pascari Alexei, Bîrsă Ion, aproape de ora 00:00 au pătruns în garaj și au scos din acel garaj obiectele indicate în rechizitoriu având ca scop realizarea acestor bunuri care ulterior le-au vândut, fiind restituită doar bicicleta.

Concomitent, argumentul susținut în apărare de către inculpaților Borisov Victor și Poparcea Vitalie a fost infirmat prin declarațiile inculpatului Malanici Valentin, în privința căruia cauza a fost disjunsă și examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Dezacordul părții apărării cu sentința instanței de fond este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de judecată a apreciat probele și circumstanțele cauzei, însă, împrejurările enunțate supra denotă în mod concludent că instanța nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de apelanți, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că au avut loc faptele de săvârșirea cărora au fost învinuiți inculpații, că acestea au fost săvârșite de inculpați și că faptele întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Prin urmare, argumentele apărării invocate în apelurile declarate au fost apreciate ca fiind nefondate și ca purtând un caracter declarativ.

În continuare, instanța de apel a conchis că pedeapsa stabilită lui Bîrsă Ion a fost corect individualizată și că nu sunt temeiuri de casare a sentinței în această parte.

În ceea ce privește chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpaților Borisov Victor, Pascari Alexei și Poparcea Vitalie, instanța de apel a conchis că aceasta a fost greșit individualizată, neținându-se cont de faptul că aceștia la momentul săvârșirii infracțiunii erau minori și sunt aplicabile prevederile art. 79 Cod penal.

Reieșind din acest fapt, instanța de apel a conchis că scopul de restabilire a echității sociale, de corectare și resocializare a condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, în privința inculpaților Borisov Victor, Pascari Alexei și Poparcea Vitalie vor fi atinse prin stabilirea pentru fiecare a pedepsei cu închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe termen de probațiune de 1 an, obligându-i ca în termenul stabilit să nu-și schimbe domiciliile fără consimțământul organului competent și prin comportare exemplară și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce li s-a acordat.

La fel, au fost apreciate ca nefondate solicitările părților vătămate Țabur Maria și Dudcă Maria de aplicare a unei pedepse mai aspre inculpaților Pascari Alexei și Poparcea Vitalie, or o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

De asemenea, la individualizarea pedepsei penale urmează să se țină seama de nevoile speciale și variate ale minorilor și de diversitatea măsurilor posibile, prevăzute de lege de aplicare a pedepsei copilului.

O asemenea atitudine față de minorii delincvenți este prevăzută în Ansamblul de reguli minime ale Organizației Națiunilor Unite pentru minori (Regulile de la Beijing). Punctul 17 din Ansamblul de reguli minime reglementează principiile directe ce guvernează judecata și luarea hotărârii. Astfel instanțele la adoptarea hotărârii în privința minorilor trebuie să se inspire din următoarele principii: hotărârea trebuie să fie întotdeauna proporțională, nu numai cu împrejurările și gravitatea delictului, ci și cu circumstanțele și nevoile delincventului ca și cu cele ale societății; nu vor fi aduse restricții libertății personale a minorului – și acestea limitate la un minim necesar – decât după examinarea minuțioasă a cauzei; privațiunea de libertate va fi impusă minorului numai dacă acesta este considerat vinovat de un delict săvârșit prin promovarea de daune împotriva altei persoane sau pentru recidivă, dacă nu există altă soluție convenabilă; bunăstarea minorului trebuie să constituie criteriul hotărâtor în examinarea cauzei lui. Aceste principii urmează să fie respectate cu strictețe de către instanțe la adoptarea hotărârilor în privința minorilor.

La stabilirea și individualizarea pedepsei inculpaților, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 37 din Ansamblul de reguli minime ale Organizației Națiunilor Unite pentru minori (Regulile de la Beijing și Regulile de la Tokyo), că în cazul copiilor, se poate recurge la privarea de libertate doar ca la o măsură extremă și pentru perioada cea mai scurtă care se impune. Detenția ca măsură extremă sau cu ultim mijloc, în corespundere cu standardele internaționale un copil nu trebuie să fie privat de libertate în afară de cazurile când a comis o infracțiune legată de aplicarea violenței sau a comis în mod persistent infracțiuni serioase, grave și nu există alte căi de a reacționa.

Examinând chestiunea privind soluționarea acțiunilor civile depuse de părțile vătămate Țabur Maria și Dudcă Maria, instanța de apel a conchis că pretențiile privind încasarea prejudiciului moral urmează a fi respinse, deoarece după cum rezultă din prevederile art. 1998 Cod Civil, reparația prejudiciului moral este posibilă numai în cazurile expres prevăzute de legislație (în cazul încălcării drepturilor personale nepatrimoniale, cum ar fi în ipoteza atingerii aduse vieții, sănătății, libertății, inviolabilității sexuale și libertăților sexuale sau altor valori sociale care privesc persoana).

În această ordine de idei, infracțiunile care aduc atingere unor valori sociale ce țin de patrimoniu (în speță, furtul) nu atrag apariția la partea vătămată a dreptului subiectiv de reparație a prejudiciului moral, prin corelație la făptuitor nu apare obligația de a repara prejudiciul moral.

În ceea ce privește încasarea prejudiciului material instanța de apel a reținut că inculpații Pascari Alexei și Poparcea Vitalie au acționat împreună în vederea depozitării de ascuns de bunuri pe părțile vătămate Țabur Maria și Dudcă Maria,

motiv pentru care intervine răspunderea delictuală și dispunerea încasării, în mod solidar, a prejudiciului material cauzat ultimelor.

5. Criticând decizia pentru netemeinicie, recurs ordinar declară avocatul Dumbrăveanu Nicolae, în numele inculpatului Bîrsă Ion, care invocând temeiul de drept prevăzut art. 427 de alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care Bîrsă Ion să fie achitat de învinuirea adusă în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe motiv că în acțiunile acestuia nu există faptul infracțiunii.

În sensul celor solicitate, recurentul invocă temeiuri similare apelului suplimentar declarat (a se vedea pct. 3.5. a prezentei hotărîri) și menționează că instanța de apel nu s-a expus și nu a examinat cererea de apel suplimentară depusă la 23 septembrie 2021.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul depune referință care pledează pentru inadmisibilitatea recursului.

7. Titularul recursului ordinar s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a depus cererea în termen.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel, în partea condamnării lui Bîrsă Ion și prin extindere în privința lui Borisov Victor și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată reieșind din următoarele:

Conform dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or eroarea de drept admisă în cadrul unei proceduri precedente, afectează echitatea procedurii și instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură admisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

La caz, titularul recursului ordinar invocă incidența cazului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală potrivit căruia *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la argumentele recurentului, Colegiul penal lărgit reține că acestea și-au găsit confirmare și statuează că soluția adoptată de instanța de apel, în partea condamnării lui Bîrsă Ion și prin extindere a condamnării aduse lui Borisov Victor, nu poate fi menținută.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că judecând apelurile, instanța nu a respectat prevederile art. 414 alin. (5) și 417 Cod de procedură penală.

În sensul celor arătate, Colegiul penal lărgit, reieșind și din dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală potrivit căroră, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților, menționează că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba

sau cel puțin de a le aprecia (hotărârea CtEDO *Achina versus Romania*). Singura garanție că instanță a analizat susținerile părților, argumentele și probele administrate o reprezintă motivarea hotărârii judecătorești (hotărârea CtEDO *Fomin versus Republica Moldova*).

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, *instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, ele constituind fondul apelului și acestea trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, fiind confruntate cu întreg materialul probator al cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra acestora echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.*

Relevant este de specificat și că potrivit art. 417 Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de apel, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, or motivarea hotărârii judecătorești constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitrar judiciar, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noțiunii de proces echitabil în condițiile prevăzute de art. 6 CoEDO.*

Pentru a corespunde criteriilor de calitate, o hotărâre judecătorească pronunțată de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivată atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă, contradictorie sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Din interpretarea normelor procesual-penale, rezultă că, în cazul în care în aceeași cauză au fost declarate mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie și instanța este obligată să se expună motivat asupra celor mai importante chestiuni.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, ceea ce duce la desființarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei, or instanța de apel nu a rezolvat apelul suplimentar declarat de către avocatul Dumbrăveanu Nicolae, în numele inculpatului Bîrsă Ion.

În sensul celor relatate, Colegiul penal lărgit statuează că avocatul Dumbrăveanu Nicolae a depus apel suplimentar în numele inculpatului Bîrsă Ion la 23 septembrie 2021, fiind anexat la f.d. 168-172, vol. IV.

În cuprinsul proceselor-verbale al ședințelor de judecată și a deciziei recurate nu se face referire la examinarea apelului suplimentar, impunându-se concluzia că acesta nu a fost obiect de studiu în ședință publică, prin prisma principiului nemijlocirii și cel al contradictorialității.

În contextul celor menționate supra se reține că judecarea unei cauze penale cu nerespectarea normelor de procedură penală, norme ce au un caracter imperativ, duce la nulitatea hotărârii adoptate. Or, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vis-à-vis de problemele ce le ridică aceștia, iar în decizia adoptată trebuie să fie expusă

concluzia generală pe marginea tuturor apelurilor declarate în cauză, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea argumentelor invocate de apelanți, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

O altă eroare de drept constatată de Colegiul penal lărgit rezidă din faptul că instanța de apel și-a motivat contradictoriu soluția adoptată și că partea descriptivă nu corespunde dispozitivului hotărârii, or în pct. 5.8.1. a deciziei recurate se indică la soluția „... *va admite apelurile declarate de avocatul Badea Margareta, în numele inculpatului Bîrsă Ion...*”, ca ulterior în pct. 6 și dispozitiv să fie indicat că apelul nominalizat se respinge.

În plus, Colegiul penal lărgit statuează și că instanța de apel, cu referire la inculpatul Bîrsă Ion, a menținut o hotărâre prin care a fost greșit individualizată pedeapsa și că aceasta și-a motivat în contradictoriu decizia la acest capitol.

Astfel, prima instanță a stabilit lui Bîrsă Ion, care la momentul săvârșirii infracțiunii nu avea statut de militar, pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un *termen de probă* de 2 ani, fapt ce contravine prevederilor art. 89 alin. (3) Cod penal în conformitate cu care, *persoanelor liberate de pedeapsa penală li se aplică probațiunea, iar militarilor – termenul de probă*.

Această eroare de drept nu a fost înlăturată de către instanța de apel, ultima în pct. 5.8.4 a deciziei recurate indicând că „...*instanța de apel nu a stabilit incidența nici unui temei de a interveni în soluția instanței de fond*”.

În continuare, instanța de apel, cât privește soluționarea chestiunilor privind individualizarea pedepsei inculpatului Bîrsă Ion nu s-a expus asupra faptului că acesta, la momentul săvârșirii infracțiunii avea împliniți 18 ani și dacă în privința acestuia sunt incidente prevederile art. 79 Cod penale, conform cărora *săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată drept circumstanță excepțională*.

De asemenea, reieșind din faptul că lui Bîrsă Ion i se incriminează săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, împreună cu Borisov Victor, Colegiul penal lărgit consideră necesară casarea deciziei instanței de apel inclusiv și în partea menținerii condamnării inculpatului Borisov Victor, întrucât eventuala modificare a condamnării inculpatului Bîrsă Ion, are ca efect și schimbarea situației lui Borisov Victor. În acest sens, instanța de recurs se ghidează de prevederile art. 426 Cod de procedură penală, potrivit cărora, instanța de recurs examinează cauza prin extindere cu privire la persoanele în privința cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă, putând hotărî și în privința lor, fără a crea acestora o situație mai gravă, dacă s-a decis admisibilitatea recursului.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată în partea condamnării lui Bîrsă Ion și prin extindere în privința lui Borisov Victor și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penal.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele

acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpaților în limitele învinuirii conform rechizitoriului, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate în raport cu circumstanțele cauzei, să verifice dacă în speță nu sunt relații civile și prezența sau lipsa în acțiunile inculpaților a infracțiunii incriminate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 426, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Dumbrăveanu Nicolae, în numele inculpatului Bîrsă Ion, casează decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2022 în partea condamnării lui **Bîrsă Ion xxxxx** și prin extindere în privința lui **Borisov Victor xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată și pronunțată integral la 14 septembrie 2023.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Boris Talpă

Anatolie Țurcan

Ghenadie Eremciuc

Sergiu Daguța

Notă: Din motivul imposibilității semnării deciziei motivate de către judecătorul Ion Guzun, din cauza aflării în concediul de odihnă de la 14 august 2023 și demisiei lui din funcție de la 25 august 2023, prezenta decizie motivată este semnată de către Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție, judecătorul Viorica Puica, în conformitate cu prevederile art. 339 alin.(8) Cod de procedură penală.